श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-३ (SEM-6)	**प्रश्नपत्रम् – ८**	गुणाः - ७०
विषयः - साहित्यम्	CC-3.6.12	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – २६/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – किरातार्जुनीयम् (प्रथमसर्गः)	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**अधोलिखितश्लोकानां द्वयोः ससन्दर्भं मल्लिनाथसूरिटीकानुसारं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) क्रियासु युक्तैर्नृप चारचक्षुषो, न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः । अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा, हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः ॥ (२) तथापि जिह्मः स मवज्जिगीषया, तनोति शुभ्रं गुणसम्पदा यशः । सुमुन्नयन्मूर्तिमनार्यसङ्गमाद्, वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः ॥ (३) निरत्ययं साम न दानवर्जितं न भूरिदानं विरहप्य सत्क्रियाम् । प्रवर्तते तस्य विशेषशालिनी गुणानुरोधेन विना न सत्क्रिया ॥	
प्रश्नः -२	**कस्याप्येकस्य परिचयात्मकमुत्तरं लिखन्तु ।**	०८
	(१) भारवेः जीवनपरिचयः । (२) दुर्योधनस्य शासनव्यवस्था वर्णयत ।	
प्रश्नः -३	**द्वयोः टिप्पणी लेख्या ।**	०४
	(१) वनेचरः (२) सुयोधनस्य त्रिगणः । (३) भारवेरर्थगौरवम् । (४) किरातार्जुनीयस्य शीर्षकसार्थक्यम् ।	
प्रश्नः - ४	**पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि एकैकवाक्यद्वारा लेख्यानि ।**	०५
	(१) वर्णालिङ्गी वनेचरः कुत्र ययौ ? (२) नयेन पौरुषं केन वितन्यते ? (३) प्रथमसर्गे कति श्लोकाः सन्ति ? (४) प्रथमसर्गस्य श्लोकस्य किं वृत्तम् ? (५) किरातार्जुनीयं पदस्य कोऽर्थः ? (६) प्रथमसर्गस्य अन्तिमश्लोकस्य किं वृत्तम् ? (७) महाकविः भारविः कस्य सम्प्रदायस्य आसीत् ?	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः -५	**द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) विधायरक्षान् परितः परेतरानशङ्किताकारमुपैति शङ्कित्त । क्रियापवर्गेष्वनुजीविसात्कृताः कृताज्ञतामस्य वदन्ति सम्पदः ॥ (२) महीमृतां सच्चरितैश्चरैः क्रियाः स वेद निःशेषमशेषितक्रियः ।	

	महोदयैस्तस्य हितानुबन्धिभिः प्रतीयते धातुरिवेहितं फलैः ॥ (३) तदाशु कर्तुं त्वयि जिह्ममुद्यते विधीयतां तत्र विधेयमुत्तरम् । परप्रणीतानि वयांसि चिन्वतां प्रवृत्तिसाराः खलु मादृशां गिरः ॥	
प्रश्नः -६	**कस्याप्येकस्य सारांशात्मकमुत्तरं लिखन्तु ।**	०८
	(१) प्रथमसर्गस्य सारांशः । (२) किरातार्जुनीयस्य कथासारः ।	
प्रश्नः -७	**एका टिप्पणी लेख्या ।**	०२
	(१) सुयोधनस्य दण्डभेदनीतिः । (२) दुर्योधनस्य सेवकस्नेहः ।	
प्रश्नः -८	**द्वयोरेकवाक्येन उत्तरं लिखत ।**	०२
	(१) मेदिनी शब्दस्य कोऽर्थः ? (२) द्रुपदात्मजा का ? (३) कस्य अर्थसम्पदः अनारतं फलन्ति ? (४) महीभुजा शब्दस्य कोऽर्थः भवति ?	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	**द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) व्रजन्ति ते मूढधियः पराभवं भवन्ति मायाविषु ये न मायिनः । प्रविश्य हि घ्नन्ति शठास्तथाविधानसंवृताङ्गान्निशिता इवेषवः ॥ (२) इमामहं वेद न तावकीं धियं , विचित्ररूपा खलु चित्तवृत्तयः । विचिन्तयन्त्वा भवदापदं परां, रुजन्ति चेतः प्रसभं ममाधयः ॥ (३) न समयपरिरक्षणं क्षमं ते निकृतिपरेषु परेषु भूरिधाम्नः । अरिषु हि विजयार्थिनः क्षितीशाः विदधति सोपधिसन्धिदूषणानि ॥	
प्रश्नः -१०	**कस्याप्येकस्य वर्णनात्मकमुत्तरं लिखत ।**	०८
	(१) परैरपर्यासितवीर्यसम्पदां पराभवोऽप्युत्सवः एव मानिनाम् । (२) व्रजन्ति शत्रूनवधूय निःस्पृहाः शमेन सिद्धिं मुनयो स भूभृतः ॥	
प्रश्नः -११	**टिप्पणीद्वय्ं लेख्यम् ।**	०४
	(१) द्रौपदी (२) भीमः (३) नकुलसहदेवौ (४) युधिष्ठिरः	
प्रश्नः -१२	**यथेच्छं पञ्चानामेकवाक्येन उत्तरं लिखत ।**	०५
	(१) द्रौपदी कस्मै कथयत्युपदेशवाक्यानि ? (२) मुनयः शमेन किं लभन्ते ? (३) अर्जुनेन किं जितम् ? (४) चित्तवृत्तयः कीदृश्यः सन्ति? (५) मनस्विता कीदृशी भूत्वा हता ? (६) किरातार्जुनीये प्रधाननायकः कोऽस्ति ? (७) विजयार्थिनः राजानः किं कुर्वन्ति ?	

***